

הַאִלָּה מֵאִי גְדוּלָּה חֻזָּקָה. דְּקֹאֹמֶר ר' יוֹסִי לָמַה לָּנוּ יֵי [לחוש] להַשְׁכִּיז מִחֻזְקָתָם כִּי מֵהָ יֵשׁ לַחֹשׁ לְבַטְלָהּ: **בַּסְרוּמָה דְּרַבְנָן**. שֶׁהֵרִי בְּגוּלָּה הָיוּ שְׂאֵין שֶׁסִּ תְּרוּמָה מִן הַתּוֹרָה דָּלַל מִנּוּהָ שֶׁהָיָה תְּלוּיָה בְּזָרֶךְ אֵינָה נִוְהַגֶּת אֲלֵל בְּזָרֶךְ כְּדֹאֲמַרְיָנָן בְּקִידוּשֵׁין (דף לז:). **וְאִינְעִינִי אִימָלָה הַשֵּׁסָף נָמִי בַּסְרוּמָה דְּרַבְנָן אֲכוּל**. תְּרוּמַת פִּירוֹת הָאֵילִין וִירֶק: **דְּלוֹרִייתָא**. דְּגַן תִּירוֹשׁ וַיִּזְהַר לֹא אֲכוּל וּמִשָּׁהּ לֹא קִישִׁי לַמִּזֵּד מַעֲלִין מִתְּרוּמָה לְיוֹחֲסִין דְּכִי מַסְקִינָן לְיוֹחֲסִין מִתְּרוּמָה דְּלוֹרִייתָא כִּי: **דְּאִיכָא לְמִיגוֹר מִשּׁוּם תְּרוּמָה דְּלוֹרִייתָא**. שֶׁהֵרִי לֹאֶרֶךְ בָּזֹא וּמִנּוּיָהּ שֶׁסִּ תְּרוּמָה גְּמוּרָה דְּלוֹרִייתָא מֵהָ שָׁלָה הִיָּה מִנּוּי לֹהֶס בְּגוּלָּה וַיֵּשׁ לַחֹשׁ פֶּן יֵאֲכִילוּס בָּהּ: **לֹא צִמְיָדִי דְּאִקְרִי קִדָּשׁ**. וְהֵייוֹ תְּרוּמָה: **וּלֹן זֶר לֹא יֵאֲכֹל קִדָּשׁ**. בַּתְּרוּמָה מִשְׁתַּעִי דְּכַתִּיב בַּפֶּסָּה לַעֲלֵי מִינִיָּה וְכֹל הַשֶּׁמֶשׁ וְטֶהָר וְאַחֲרֵי יֵאֲכֹל מִן הַקִּדָּשִׁים וְאוֹקֻמִּינָן בַּתְּרוּמָה צִיבּוֹת בְּהַעֲרֹל (דף עז:). **וְלֹא צִמְיָדִי דְּאִקְרִי קִדָּשִׁים**. אֲפִילוּ חוּה וְשׁוֹק שֶׁל שְׁלָמִים הַנֶּאֱכָלִים לְנַשִּׁי חוֹרֶת לַחֹה וְשׁוֹק וְיֹלֶק לֵה מֵהָאִי כֹהֵנִים וְלַעֲבָדֵיהֶם: **וְאֹמֶר מֶר**. צִיבּוֹת בַּפֶּרֶק יֵשׁ מוֹתֵרוֹת [פז]. בִּצַּת כֹּהֵן שֶׁנִּסְמַס לִישְׁרָאֵל וְנַעֲשִׂית אֲלֻמָּנָה וּגְרוּשָׁה חוֹרֶע אֵין לֵה שְׁחוּרֶת לַתְּרוּמָת אֲצִיָּה וְאִינָה חוֹרֶת לַחֹה וְשׁוֹק וְיֹלֶק לֵה מֵהָאִי קִרָּא כִי תִהִיָּה לֹאֶשׁ זֶר הָיָה בַּתְּרוּמָת הַקִּדָּשִׁים לֹא תֹאכֹל עוֹד: **חֻזָּקָה לְכַוּנָּה**. לַהֲעִיד עֲלָיו שֶׁהוּא כֹהֵן: **נִשְׂאוֹת כְּפִים צִנְצָל**. הִרְוָאֵהוּ נוֹשָׂא כְּפִיו צִנְצָל מַעֲיָד עֲלָיו כָּלֵל מִקּוֹס שֶׁהוּא כֹהֵן וּמַקְצֵלִין הֵימָנוּ לְפִי שִׁישׁ שֶׁסִּ יִשְׁבִּיעַ וּצִ"ד קָבֹעַ בְּדוֹקֵין אַחֲרֵי נוֹשָׂא כְּפִים אֲכָל אֲכִילַת חֵלֶה וּתְרוּמָה אֵינָה חֻזָּקָה דְּחוּלָּה לֹאֶרֶךְ לֹאֹ דְּלוֹרִייתָא תְּרוּמָה דִּילֵיה וְלֹא קִפְדִי כוּלֵי הָאִי: **וְאִינִילַת חֵלֶה בַּסּוּרִיא**. הָיָה אֶרֶס נֹצֵבָה שֶׁנִּיבְשָׁה דוֹד וְחִיבְרָה לֹאִי וְקִסְכָּר הָאִי תִנָּא כִיבּוּשׁ יַחֲד שְׁמִיָּה כִיבּוּשׁ^(א) וְחֻלָּתָה וּתְרוּמָתָה דְּלוֹרִייתָא וְקִסָּד^(ב) תִּנָּא חֵלֶה וְהִיא^(ג) לַתְּרוּמָה: **וְחִילּוֹק מַסְנוֹת**. דְּהוֹרֹעַ וְהַלְחָיִים: **בְּנִרְגִין**. וְאִעִ"ג דְּאִסּוּרִין אֵין אִסּוּר לִזְרִים הוֹאֵל וּבִרְכִים מִקּוֹס שׁוֹקֵין אֵין וּמִנּוּיִין צו עוֹבְרִים וְשָׂדִים הַמִּכְרִינָן צו אֵי לֹאֹ דִכְהֵן הוּה לֹא מִתְלִיף נַפְשִׁיָּה: **לֹא לַתְּרוּמָה**. הִרְוָאֵהוּ נוֹשָׂא כְּפִיו צִנְצָל אֹו אֲוֹכֹל חֵלֶה דְּוֹקָא בַּסּוּרִיא וְהַעֲיָד עֲלָיו בִּצָּחִי מַקְצֵלִין עֲדוּתָה לַהֲכִילוּ תְּרוּמָה דְּלוֹרִייתָא לֵה לְיוֹחֲסִין: **מֵה אֲכִילַת חֵלֶה**. עֲדוּת חֻזְקָתָה: **לְיוֹחֲסִין**. דְּאִי לַתְּרוּמָה פִּשְׁטֵּאֹ הָיָה גּוֹפֵה תְּרוּמָה הָיָה וְכָכָר הוֹחֹזֵק בָּהּ: **וּמַסְקִינָן מִחֵלֶה דְּרַבְנָן כו'**. דְּאִי לֹאֹ כֹהֵן הוּא לֹא הוּוּ סָפּוּ לִיָּה חֵלֶה גִזִּירָה מִשּׁוּם תְּרוּמָה: **וְכֹדֶאֱפִיד**. לְקַמֵּן מִפְּרָשׁ: **נִשְׂאוֹת כְּפִים וְחִילּוֹק גִּרְנוֹת**. דַּתְּרוּמָה: **בָּא**^(א). נוֹשָׂא כְּפִים דְּאִיכָא צִ"ד קָבֹעִין וּצְדָקִי. וְחִילּוֹק גִּרְנוֹת קִסָּד^(ב) הַשְׁתֵּא לַתְּרוּמָה בּוֹמֵן הוּה לַדְּלוֹרִייתָא וְכִיוִן דַּעוֹן מִיתָה אֲיִכָּא

תורה אור השלם

- וַיֹּאמֶר הַתִּרְשָׁתָא לָהֶם אֲשֶׁר לֹא יֵאֲכִלוּ מִקִּדָּשׁ הַקִּדָּשִׁים עַד עֲמֹד בְּכֹחַ לְאִזְרִיָּם וּלְתַמְּיָם: עזרא ב סג
- וְכָל זֶר אֵין יֹאכֹל קִדָּשׁ וְשׁוֹבֵב בְּכֹחַ וְשֹׁכֵי־רֹא יֹאכֹל קִדָּשׁ: וִירְקָא כְּבִי וְכַתּוּב בְּכֹחַ פִּי תוֹקֶה לֵאשׁ זֶר הוּא בַּתְּרוּמָת הַקִּדָּשִׁים לֹא תֹאכֹל:

- וִירְקָא כְּבִי דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַת אֲלֵהֶם בְּבֹאֲכֶם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְבִיא אֲתֹכֶם שָׁמָּה: במדבר טו יח

הגהות הב"ח

- (א) וְאִינָה אֹו דִלְמָת כִּי אֲלֵל תְּלוּמָת תְּרוּמָה וְכו'.
- (ב) וְכִי פִרְשִׁי יִנְמוֹת דף טז ע"ב:

האשה שנתארמלה

פרק שני כתובות

בה.

וְאִלָּא מֵאִי גְדוּלָּה חֻזָּקָה. בַּשְּׁלֵמָה אֵי אֵין מַעֲלִין נִיחָא הַא גְּדוּלָּה חֻזָּקָה אִעִ"ג דְּאִיכָא לַמִּיחָשׁ לְצִ"ד טוּעִין שִׁיעֵלוּ מִן נִשְׂאוֹת כְּפִים לְקִדְשֵׁי קִדָּשִׁים וְנֹאעִ"ג דְּכָלָל חֻזָּקָה מַעֲלִין לַתְּרוּמָה ע"פ עַד אַחַד וְלֹא חִישִׁינָן לְצִ"ד טוּעִין שִׁמְאָ שִׁיעֵלוּ לְיוֹחֲסִין הַשְׁתֵּא סָכָר הַמַּקְשָׁן דְּיוֹחֲסִין חֲמִירָא וְלֹא אֲתֹו לַמִּיטַעִי כְּמוּ לְקִדְשֵׁי קִדָּשִׁים אֲכָל הַשְׁתֵּא לַתְּמַרְת טַעמָא דְּרִיעַ חֻזְקִיָּהוּ וְלֹא חִישִׁינָן דִּלְמָת אֲתִי לֹאסּוּקִי כִיוִן דִּלָּא אֲתִי לַמִּטַּעִי מֵאִי גְדוּלָּה חֻזָּקָה: (לעיל) **אֶן דְּבִבְּא אֲפִילוּ צִמְ"ד אֵין מַעֲלִין ה"מ תְּרוּמָה דַּמְתַּאבְּלָא בְּצִינְעָה כו'**. תִּימָה מֵה מוּלָּה בַּצִּילָה וְהָא פִּשְׁטֵּא דְּלִכ"ע אֵין מַעֲלִין מֵאֲכִילַת תְּרוּמָה לְיוֹחֲסִין דֵּהָא אֲיִכָּא לַמִּיחָשׁ דִּלְמָת עַבְד כֵּהֵן הוּא אֲלֵל בַּחֲלוּקַת תְּרוּמָה^(א) בְּגוֹרֵן הוּא דְּפִלְגִי אֶס מַעֲלִים לְיוֹחֲסִין אֶס לֹאֹ וּצְמַעֲלִין מִתְּרוּמָה לְיוֹחֲסִין לֹא אֲפִילוּנָו בָּהּ תִּנְחָא בַּצִּדָּא אֲלֵל דַּתְלִיָּא הָא פִּלּוּגְמָתָא בַּפִּלּוּגְמָתָא אֶס חוֹלְקִין תְּרוּמָה לַעֲבַד בָּלָא רְצוּ אֶס לֹאֹ לַמִּזֵּד חוֹלְקִין אֵין מַעֲלִין דִּלְמָת עַבְד הוּא וְהִכִּי אֲרִיבְנִי לִיָּה לַמִּימַר הֵכָא אֲפִילוּ לַמִּזֵּד אֵין מַעֲלִין ה"מ תְּרוּמָה דַּחֲלוּקִין לַעֲבַד בָּלָא רְצוּ וְאִיכָא לַמִּיחָשׁ דִּלְמָת עַבְד הוּא אֲכָל נִשְׂאִיו^(ב) כְּפִים לַעֲלוּלִ: אִימָנָא לֶךְ דַּמַּעֲלִין דִּלִּין עַבְד נוֹשָׂא כְּפִיו: ^(ג)וְ"ל דְּשִׁפִּיר נָקַט דַּמְתַּאכְלָל צִינְעָא דִּלְמִזֵּד מַעֲלִין מֵאֲכִילַת תְּרוּמָה נָמִי מַעֲלִין וְצַעֲיִין דִּלְיִכָּא לַמִּיחָשׁ שֶׁהוּא עַבְד שִׁינָא מִצִּית הַסֶּפֶר וְטַעמָאֹ כִיוִן דַּעוֹן מִיתָה הוּא חִישִׁינָן שִׁמְאָ יַעֲלוּהוּ לְיוֹחֲסִין וְלִכְךָ אִינְטֵרְדִין שְׁנֵי עֲדִים לַהֲכִילוּ בַּתְּרוּמָה וְלִכְךָ נָמִי אֵין חוֹלְקִין לַעֲבַד אֲלֵל אִי"כ רְצוּ עַמּוּ וּמִזֵּד אֵין מַעֲלִין אִעִ"ג דַּעוֹן מִיתָה הוּא לֹא חִישִׁינָן שִׁמְאָ יַעֲלוּהוּ כִיוִן דַּנְּצַנְעָא הוּא אֲכִילַת תְּרוּמָה וְכֵן חֲלוּקָה אֲכָל נִשְׂאוֹת כְּפִים דְּלִיפִרְסָס אֲיִבְעִיא לִיָּה אֵי חִישִׁינָן שִׁמְאָ יַעֲלוּהוּ מִשּׁוּם דֵּאִי לֹאֹ דִכְהֵן הוּא לֹא הֵכָא חֲלִיף כוּלֵי הָאִי וְלֹא הוּוּ מִנִּי לַמְנַחֵס כְּמוּ שִׁכְתְּבוּ הַתּוֹס' אֲפִילוּ לַמִּזֵּד אֵין מַעֲלִין מִשּׁוּם דְּאִיכָא לַמִּיחָשׁ דִּלְמָת עַבְד הוּא דִּלָּא תִלָּא בְּהִי דֹאֲפִילוּ הִיכָא דִּלְיִכָּא לַמִּיחָשׁ דִּלְמָת עַבְד הוּא אֵין מַעֲלִין כְּמוּ בְּיוֹלָא מִצִּית הַסֶּפֶר אֹו שְׁמַעֲדִין עֲלָיו שְׂאִינוּ עַבְד וְאִדְרַבָּה הָא דַּחֲלוּקִין לוּ בָלָא רְצוּ הֵייוֹ מִשּׁוּם דִּלִּין מַעֲלִין וְשִׁיכָר טַעמָא דְּפִלּוּגְמִתְהוּוּ מִשּׁוּם מַעֲלִין וְאֵין מַעֲלִין דֵּאִי לֹאֹ הִכִּי קָשָׁה בִּצְחִיָּה סָכָרָא פִּלְגִי כְּמוּ שֶׁהָקֹו לַעֲלִין (פ"ח): **וְכִי מַסְקִינָן מִתְּרוּמָה לְיוֹחֲסִין ה"מ בַּדְּאוֹרִייתָא כו'**. רְצִינוּ יִתְחַבֵּן רְצִינוּ מֵאִיר לֹא גִרִים לֵה דֵהָ אֲיִבְעִית אִימָנָא רַב נַחֲמֵן דְּקֹאֹמֶר לֵה וְאִי גִרְסִי לֵה אִי"כ הִיָּה סוֹתֵר בַּעֲלָמוּ רֹאִיָּה שֶׁבִצִּא דֵּאִי לֹא תִימָאֹ הִכִּי לַמִּזֵּד מַעֲלִין מִתְּרוּמָה לְיוֹחֲסִין הָא אֲתִי לֹאסּוּקִי אֲלֵל טַעמָא מִשּׁוּם דְּרִיעַ חֻזְקִיָּהוּ וְאֵין זֹו סוּגִיַּת הַשֵּׁסָף אֶס לֹא יֹאמֶר וְלֹאֹ מִילְתָּא הָיָה דֹאֲמַרִי וּצַפ' עֶשְׂרֵה יוֹחֲסִין (קדושין סט:). גִּרְסִינָן לֵה וְאֹבַד שִׁטְפָּא דִּתְהַס שִׁיבְשׁוּ לְכוּתִּיבָה כֹּאֵן: **לָא בְּמִידִי דְּאִקְרִי קִדָּשִׁי** וְאִ"ת תְּרוּמָה נָמִי אִיקְרִי קִדָּשִׁים דְּכַתִּיב וְכֹל הַשֶּׁמֶשׁ וְטֶהָר וְאַחֲרֵי יֵאֲכֹל מִן הַקִּדָּשִׁים וְהִהוּא קִרָּא אִיירִי בַּתְּרוּמָה

דֶּהֶעֱרִיב שִׁמְשׁוֹ אֲוֹכֹל בַּתְּרוּמָה וי"ל דוּדֹאִי גְבִי טַעמָא תְּרוּמָה מִיקְרִי

קִדָּשִׁים אֲכָל הֵכָא אֲאֲכִילַת זֶר קֹאֹמֶר דִּלָּא אֲשַׁכְחָן קִדָּשִׁים גְּבִי אֲכִילַת זֶר: **נִשְׂאִיאוֹת כְּפִים בְּבִבְא**. דּוּקָא נִשְׂאוֹת כְּפִים וְלֹא אֲכִילַת חֵלֶה וְאִעִ"ג דְּבַסּוּרִיא נָמִי הוּוּ מִדְּרַבְנָן אֵין מִדְּקַדְקִין צִנְצָל כְּמוּ בַּסּוּרִיא דְּסָכָר הָאִי תִנָּא כִיבּוּשׁ יַחֲד שְׁמִיָּה וְאֲכִילַת חֵלֶה בַּסּוּרִיא ה"ה נִשְׂאוֹת כְּפִים כְּדֻמוּכָה לְקַמֵּן: **לָא חִיּוֹרֵן גִּרְנוֹת גּוֹפָה אַחֲרָא וְקִסְכָּר תְּרוּמָה כו'**. וי"ל דְּפִלְגִי הֵךְ צִרְיִיתוֹת בַּפִּלּוּגְמָתָא דְּרַב הוֹנָא בְּרִיה דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ וּרְבָנָן דֵּאִי לֹאֹ הִכִּי בַחַד מֵהֵךְ צִרְיִיתוֹת מִמָּה נַפְשָׁן אֲיִכָּא לַמִּידֵק דַּמַּעֲלִין מִנִּשְׂאוֹת כְּפִים לְיוֹחֲסִין וּפִלְגִי נָמִי לְצִרְיִיתָא קִמְיִיתָא אֲכִילַת חֵלֶה בַּסּוּרִיא חֻזָּקָה לַתְּרוּמָה וְכֹל שֶׁן דֹּאֲכִילַת תְּרוּמָה דְּלוֹרִייתָא דְּהוּא חֻזָּקָה לֹאֲכִילַת חֵלֶה דְּרַבְנָן וּצִרְיִיתָא שְׁנִיָּה קַתְּנִי דַּחֲלוּקֵן גִּרְנוֹת דֵּהֵייוֹ תְּרוּמָה בַּסּוּרִיא לֹא הוּא חֻזָּקָה לַחֵלֶה:

עדות

מַשְׁנַכְנָסוּ לֵה שְׁנִים וּשְׁלָשָׁה מִרְגָּלִים תִּלְמוּד לומֵר בַּצּוֹאֲכִס בְּצִיָּאֵס בַּצּוֹאֲכִס וְלֹא כַתֵּב כִי תִצְאוּ יוֹכֹל מַשְׁנַכְנָסוּ לֵה מִרְגָּלִים ת"ל כו':

לֹאֹ

פז א מו"י פ"כ מה'ל אסורי ביאה הלכה א ופ"ו מה'ל תרומות ה"ב:
פח ב מו"י פ"כ מה'ל אסורי ביאה הלכ' ד:
פח ג מו"י שם הלכה יא טו"ש"ע אה"ע סימן ג סעיף ב:

צ ד מו"י שם הלכה ג ופ"א מה'ל תרומות ה' א [טז] סמג עשין מג טו"ש"ע י"ד סימן שלא סעיף ב:

צא ה מו"י פ"כ מה'ל אסורי ביאה הלכה ג סמג עשין קמ טו"ש"ע י"ד ס' שבת סעיף ב:

מוסף רש"י

וראל מאי גדולה חזקה. כיון דליכא למיגזר חזקה. מאי גדולה חזקה דלאמר ר' יוסי, מאי רבותא, לא היה לו לומר אלא מנין לחזקה כו', ומקלמגר גדולה רבותא גמומעין, דלאע"ג דליכא דז אסור השתא טפי מעיקרא סמיך ענה (קדושין טט). בתרומה דרבנן. תומת חזן לארץ (שם). בתרומה דאורייתא. משבאו לארץ (שם). השתא נמי בתרומה דרבנן אכול. דמעיקרא, ומאי מינו תרומת פירות וירק, בתרומה דאורייתא. דגן תרומה ויזהר לא אכול (שם). דבתיב וכל זר לא יאכל קדש. כל איתו הענין מדבר בתרומה ולא בקדשים. דכתיב וכל השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים, וליכא לאוקמי אלא בתרומה שמחוסר פירות מותר בה (שם). וסרי במידי דאיקרי קדשים. חזי ושוק של שלמים, דלשכתן דאיקרי קדשים (שם). במבור מן הקדשים. חזי ושוק, לא תאכל. ואפילו זרע אין לה וצפה אל בית אביה, חזרת לתומה ואינה חזרת לחזי ושוק (שם) של שלמים לאכלי כשאר חמיות האוכלות דכתיב (ויקרא י' אה) וצנין וצנתיך (יבמות סח): מדמיז מני למכבד בקדשים (לא תאכל) וכתב בתרומת, למורס הוא דלמא, והאי לא תאכל לעולם הוא, ולא תימא ציושבת תחת בעלה ישראל, דממשמע קרא וכת ססן כי תהיה לאש זר כו'. דהא דאוקמנא להאי קרא בפרק אלתמנה (שם) בנעלה לפסול לה בגוון תנין וממזר ומלל שפסיל עולמית, ובהנת דמנעבא לזר דלא אכלה מושבה אל בית אביה יליפין, מכלל דמעיקרא לא אכלה, ומילתיה דרב חסדא מצריתות נפקא, ד"א"כ דטויר קרא לנעלה לפסול לה תמא, ליכתוב בקדשים לא תאכל, מאי בתרומת, שמע מינה הכי קאמר טי קי אחרת שאוכלת בקדשים, בגוון תרומה, ואינה אוילת במורס, ואזי וזו חזרת, דסמיך לה וכת ססן כי תהיה אלתמנה, והכי תרינא להאי מילתא

בפרק אלתמנה (שם טז). תלמיב בחדלה. דלמיב תכלה (במדבר טו) צנאכס אל הארץ, והכי בלא, ולא תתחייבו במעשר. דמעשר כתיב (דברים יד) תבואת זרעך, עד שיביא כל אחד ואחד את שלו (נדח טו). אז: במעשר לא תחייבו אלא לאחר ירושה וישיבה, דכתיב (דברים יד) עשר תעשר, ומכתי במרה במקום אשר יבחר, עד שנבחרה שילה לא תחייבו, והיינו לאחר כיבוש וחלוקה, דכתיב ביהושע, וכל ימי כיוש וחילוק היה אהל מועד בגלגל י"ד שנים דלאמר בוצחם (ב"ב טז).

כיבוש וחילוק היה אהל מועד בגלגל י"ד שנים דלאמר בוצחם (ב"ב טז).